

Bogár László: A szabadság(vesztés) hazája

2013 november 26. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
nincs értékelve

Még

Mérték

Kennedy elnök meggyilkolásának ötvenedik évfordulóján érdemes kicsit elmerengeni azon, hogy az USA mindig is szívesen nevezte magát a szabadság hazájának, ahol az emberi jogok és egyáltalán a szabadság minden formája csodás tisztaságában jelent meg.

A tények ugyan mindig cáfolták ezt a kissé túldimenzionált önbizalmat, de ez eddig sem nagyon zavarta azokat, akik kivetítették az amerikai álom hamis mítoszát.

A minap éppen azt a grafikont tanulmányoztam, amely az amerikai államadósság elképeszt? mérték? növekedését mutatta az elmúlt 68 év alatt. S ekkor egy másik, nagyon hasonló ábrára lettem figyelmes. A két grafikon olyan volt, mintha teljesen azonos lett volna, pedig ez az utóbbi egyáltalán nem gazdasági természet? volt, ugyanis az USA börtöneiben fogvatartottak számának alakulását ábrázolta.

Mindkét ábrából kiderülni látszik, hogy az 1940 és 1980 közötti négy évtized során nem volt igazán jelent?s növekedés, lényegében csupán megkétszerez?dött, mind az államadósság, mind a börtönökben fogvatartottak száma is. Az 1980-tól napjainkig tartó id?szak során azonban megötszöröz?dött mind az államadósság mértéke, mind a fogvatartottak száma. Ma már a lakosság számához viszonyítva Amerikában van a legtöbb fogvatartott, több mint két és fél millió ember, s fogva tartásuk majdnem annyi pénzt emészt fel, mint Magyarország egyévnyi GDP-je. A két társadalmi folyamat (eladósodás és fogvatartottak száma) látszólag nagyon távol van egymástól, és az egybeesést hajlamosak lennénk véletlennek tekinteni. Most mégis arra tennék kísérletet, hogy jelezzem, a két folyamat egybeesése talán nem a véletlen m?ve.

A békeid?ben eddig értelmezhetetlenül brutális, rohamosan növekv? eladósodás mögött ugyanis dönt?en a „birodalmi Amerika” mértéktelensége húzódik meg. Amerika ugyanis kett?s szerkezet?, az USA nev? hatalmas nemzetállam „feletti térben” létezik egy „birodalmi Amerika” is, amely nemcsak a világ összes népét nemzetét fosztogatja, de a sajátját is. Méghozzá gátlástalanul.

Ezt els?sorban azon a sajátos mechanizmuson keresztül tudja megtenni, hogy ugyan „két Amerika” van, de csak egy költségvetés, és ebbe az egy költségvetésbe kell belepréselni a birodalmi Amerika minden kiadását is. S ha ebb?l kezelhetetlen deficit származna, akkor ezt elkerülend?, brutális kegyetlenséggel áthárítja a terheket a legkiszolgáltatottabbakra. Ez nyilvánul meg például abban is, hogy ötvenmillió amerikainak egyáltalán nincs egészségbiztosítása. A globális Amerika és a politikai térben felépül? képviselete, például a republikánusok legradikálisabb ultraliberális alakzata, a TEA Party most éppen azt követeli, hogy az elnök vonja vissza azt a stratégiai tervét, amely legalább megkísérelné kezelni a helyzetet valamilyen módon. Amerika hiába a világ

leggazdagabb országa, és hiába fordít egy f?re es?en messze a legmagasabb összeget egészségügyre, a legfontosabb egészségmutatók terén mélyen az elvárható szint alatt teljesít. Lehet, hogy megdöbbent?, de a két érzékeny problémarendszert megtestesít? ország, Kuba és Vietnam egészségmutatói nagyjából azonos szinten vannak Amerikáéval. Pedig koldusszegény hozzá képest mind a kett?. A világ leggazdagabb országában afrikai nyomorúságban teng?dik legalább 20 millió ember, és ez nemcsak anyagi megfosztottságot, hanem teljes lelki, erkölcsi, szellemi lezüllést is jelent.

A kegyetlen csapda persze az, hogy ezek az emberek, bár f?ként éppen a birodalom cinikus m?ködési logikájának köszönhetik sorsukat, önmaguk is felel?sek helyzetükért.

Így a TEA Party ultraliberálisai részben joggal hivatkoznak arra, hogy minden dollár, amit e szerencsétlenekre fordítanak, ablakon kidobott pénz. A rohamosan fokozódó nyomornak ugyanis a 80-as évek Reagan elnök nevéhez f?z?d? pusztító ultraliberális ideológiája és gyakorlata volt a kioldó szerkezete, ami többek között a kriminalitás, és ennek nyomán a fogvatartottak rohamos növekedéséhez is vezetett. Jellemz? módon a leggyorsabban az er?szakos b?ncselekmények száma növekedett, és ráadásul fokozódó brutalitás is kíséri mindezt. Van azonban egy másik érdekes jelenség is. A nem er?szakos b?ncselekmények esetében ugyanis gyakran fennáll a lehet?sége annak, hogy az elítélt pénzbüntetést kapjon, esetleg ha még jó ügyvédre is telik, akkor esetleg valamilyen szociális munkával, vagy a „átnevel?” tanfolyammal „kiválthassa” a potenciális börtönbüntetést. Csakhogy a többség esetében a tömeges elszegényedés nyomán sem a pénzbüntetésre való átválthatóság, sem a jó ügyvéd segítségével kiharcolható enyhébb elbírálás nem jöhet szóba.

Ráadásul az ultraliberális társadalomszervez?dési mód rohamos gyorsasággal növelte a börtönüzemeltetés „kiszervezését”, vagyis lényegében a börtönprivatizációt. Az új privát tulajdonosok pedig az üzemeltetési szerz?désben eleve kikötik, hogy az államnak kell gondoskodnia a börtönök folyamatos „feltöltésér?l”, a legalább 90 százalékos kihasználtságról, ami egyúttal az iszonyú zsúfoltság, és az ebb?l ered? brutális kegyetlenség legf?bb oka.

Mindez valójában egy önmagát rontó, öngerjeszt? örvénylést vált ki, amelyb?l a jelek szerint nem nagyon látszik kiút. Jellemz? módon például a szomszédos Kanada, amely ugyanolyan gazdag nyugatias létszervez?dés? ország, ám a legkülönböz?bb társadalmi „élet-min?ségi” mutatóit tekintve összehasonlíthatatlanul kedvez?bb képet mutat, mint az Amerikai Egyesült Államok. A szabadság hazája tehát visszafordíthatatlanul a szabadság(vesztés) hazájává kezd válni ennek minden pusztító következményével együtt.

Bogár László – magyarhirlap.hu

Ajánló